

KUTSESTANDARD

Volitatud sisearhitekt, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Volitatud sisearhitekt, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sisearhitekti töö eesmärk on luua esteetiliselt terviklik interjäär, mis arvestab projekteeritava hoone kõiki ehitustehnilisi ja funktsionaalseid aspekte.

Kuna sisearhitektuurne projekt on tihedalt seotud arhitekti, konstruktori ja eri osade inseneride tööga peab sisearhitekt nende projektide põhilahendusi mõistma, analüüsima ja asjakohaseid ettepanekuid koostama.

Sisearhitekt koostab sisearhitektuurse projekti. Vajadusel koordineerib ja tellib ehitiste teiste osade projekte, kaasates selleks vastava erialade spetsialiste. Sisearhitekt seob projekti tervikuks, milles on arvesse võetud majanduslikud, loominguilised, konstruktiivsed, tehnoloogilised, sotsiaalsed, kultuurilised, juriidilised ja keskkonnanähtused.

Oma töös lähtub sisearhitekt lähteülesandest, heast projekteerimis- ja ehitustavast, kehtivatest õigusaktidest ja normdokumentidest.

Volitatud sisearhitekt, tase 7 on tippspetsialist, kes iseseisvalt ja omal vastutusel koostab, hindab ja juhhib üldsusele avatud ja kasutamiseks mõeldud ning avalikkuse kõrgendatud tähelepanu pälvivate hoonete või nende osade sisearhitektuurseid projekte. Ta kavandab seeriaviisiliselt toodetavat mööblit ja muid sisustuselemente. Vastutav sisearhitekt annab tavapäraseid eksperthinnanguid oma erialal ja osaleb kohalike sisearhitektuuri-, disaini- ja arhitektuurivõistluste žüriides. On võimeline töötama riigi ja kohalike omavalitsuste asutustes vastava ala asjatundjana ning juhendama kolleege ja juhtima töögruppide tööd.

Sisearhitekti kutsealal on lisaks volitatud sisearhitekt, tase 7-le järgmised kutsed:

Sisearhitekt, tase 6 on spetsialist, kes iseseisvalt ja omal vastutusel koostab lihtsamate, avalikkusele suletud hoonete või nende osade sisearhitektuurseid projekte, kavandab mööblit ja muid sisustuselemente. Vajadusel osaleb keerulisemate objektide projekteerimise protsessis kõrgema kvalifikatsiooniga sisearhitekti juhendamisel.

Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 on tippspetsialist, kes iseseisvalt ja omal vastutusel koostab ja hindab üldsusele avatud ja kasutamiseks mõeldud lihtsamate hoonete või nende osade sisearhitektuurseid projekte, kavandab mööblit ja muid sisustuselemente. Osaleb keerulisemate objektide projekteerimisel vastutava sisearhitekti juhendamisel.

Sisearhitekt-ekspert, tase 8 on erialaga seonduva doktorikraadi või muu sellega võrreldava akadeemilise kraadiga tippspetsialist või rahvusvaheliselt tunnustatud loovisik, kes on võimeline iseseisvalt ja omal vastutusel koostama, hindama ehitatud ruumilist keskkonda ja juhtima keerukaid sisearhitektuurseid projekte.

Sisearhitekt-ekspert annab keerulisemaid eksperthinnanguid oma erialal ja osaleb rahvusvaheliste sisearhitektuuri-, disaini- ja arhitektuurivõistluste žüriides. On võimeline töötama riigi ja kohalike omavalitsuste asutustes vastava ala tippasjatundja või eriala õppejõuna kõrgemates õppeasutustes.

A.2 Tööosad
A.2.1 Hoone ehitusprojekti sisearhitektuurse osa koostamine erinevates staadiumites A.2.2 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine A.2.3 Sisearhitektuursete projektide ja ehitatud ruumilise keskkonna hindamine A.2.4 Sisearhitektuursete projektide koostamine ja juhtimine ning sisearhitektuurbüroo tegevuse juhtimine A.2.5 Töötamine kohalikes omavalitsustes, riigiasutustes või eriala õppejõuna kõrgemates õppeasutustes A.2.6 Läbirääkimine ja esindamine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Sisearhitekt töötab valdavalt büroos. Töö võib toimuda ka ametiasutustes, välitingimustes objektidel ja mujal. Ehitusobjektidel tuleb järgida ohutusnõudeid, siseruumides kehtivad üldised bürooruumidele esitatavad tervisekaitse nõuded. Töö on loominguline, kuid võib olla periooditi vaimselt pingeline. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt.
A.4 Töövahendid
Sisearhitekt kasutab oma töös, tavapäraseid projekteerimise töövahendeid, mitmesuguseid kommunikatsioonitehnikaid, kutsealal töötamiseks vajalikku tarkvara ning muid vahendeid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Töötamisel sisearhitektina on olulised järgmised võimed ja iseloomujooned: ruumitaju ja ruumilise ettekujutamise võime, loominguline mõtlemine, loogiline mõtlemine ja üldistusvõime, iseseisvus ja otsustamisjulgus, vastutusvõime ja täpsus, koostöövõime, pingetaluvus ning saavutusvajadus, võimekus töögrupi juhtimiseks.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Volitatud sisearhitekt, tase 7 on ülikooli või sellega võrreldava õppeasutuse sisearhitektuuri magistriõppe lõpetanud isik. Täpsemad kutse andmise tingimused fikseeritakse sisearhitekti kutse andmise korras.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Volitatud sisearhitekt.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 – B.2.6 ja B.2.7 (lähiv kompetents) tõendamine.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Hoone ehitusprojekti sisearhitektuurse osa koostamine erinevates staadiumites	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Analüüsib iseseisvalt lähteolukorda, arvestades ruumilise, majandusliku, sotsiaalse, loodusliku, ajaloolise ja kultuurilise jm keskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Kujundab lähteseisukohad ruumilise terviklahenduse koostamiseks, arvestades võimalikult paljude ühiskonnaliikmete vajaduste ja huvidega. Selgitab ja analüüsib asukohast ja kasutajate vajadustest ning võimalustest tulenevaid lähtetingimusi ja vajaduse korral koostab keerulisemate ehitiste sisearhitektuurse projekteerimise lähteülesande ja tegevuskava. 2. Loob lähteseisukohtade alusel erinevaid ruumilisi visioone ja strateegiaid, rakendades kujutlusvõimet ning töötades välja funktsionaalselt, esteetiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud eskiislahenduse, mis on kvaliteetse sisekeskkonna aluseks.	

3. Koostab ruumilise terviklahenduse, vajaduse korral juhib töögrupi tööd, lähtudes varasematest analüüsides, visioonidest ja eskiislahendusest ning vastastikuses koostöös teiste projekti osadega. Kavandab eeldused ja võimalused tervikliku ning kvaliteetse ruumilise keskkonna väljakujundamiseks. Koostab eskiisist lähtudes keerulisemate ja kõrgetasemelist sisearhitektuurset lahendust vajavate ehitiste ehitusprojekti eel-, põhi- ja tööprojekti sisearhitektuursed lahendused standardis ettenähtud mahus ning vastastikuses koostöös teiste ehitusprojekti osadega. Tagab ruumilise lahenduse terviklikkuse ja selle säilimise projekteerimise ja ehituse kestel. 4. Vormistab sisearhitektuurse projekti graafilise, tekstilise ja illustratiivse osa selgelt, loetavalt ja arusaadavalt, kasutades selleks sobivaid tehnilisi vahendeid, korrektset eesti keelt ning erialast terminoloogiat. Vajaduse korral juhendab projektdokumentatsiooni vormistamist. 5. Teostab autoriõiguse tagamiseks ja kaitseks autorijärelevalvet sisearhitektuurse projekti järgi objektile tehtavate tööde üle. Vajaduse korral täpsustab ja täiendab sisearhitektuurset projekti ehitamise jooksul. 6. Jälgib projekti teiste osade vastavust sisearhitektuursele projektile.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu.	
B.2.2 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Selgitab tellija vajadused, lähtudes erinevatest nõuetest (ergonoomika, kohakesksus, funktsionaalsus, kasutatavad materjalid, tehnoloogilised ja materiaalsed võimalused jne). 2. Koostab vastavalt lähteülesandele sisustuse ja mööbli eel-, põhi- või tööprojekti. Kavandab seeriamööblit ja osaleb tootearenduses, pidades silmas esteetikat, ergonoomilisi parameetreid, funktsionaalseid vajadusi ja tehnoloogilisi võimalusi, vajaduse korral juhendab töögrupi tööd. 3. Teostab autoriõiguse tagamiseks ja kaitseks autorijärelevalvet tootmisele, jälgides toote vastavust mööbli projektile. Vajaduse korral täpsustab ja täiendab projekti jajahendab prototüübi valmistamist.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu.	
B.2.3 Erinevate valdkondade sisearhitektuursete projektide ja ruumiliste lahenduste ning ehitatud keskkonna hindamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Hindab keerukate sisearhitektuursete projektide vastavust arhitektuursele projektidele, lähtudes ehitatava keskkonna kvaliteedist, avalikkuse kõrgendatud tähelepanust ja osapoolte huvidest ning arhitektuurse projektiga esitatud tingimustest ja piirangutest. 2. Hindab keerukamaid sisearhitektuurseid projekte ja interjööre, lähtudes kohalikust kultuuriruumist, esteetikast, üldisest kvaliteedist, seatud eesmärkidest, lahenduste tehnoloogilisest ja tehnilisest tasemest ning vastavusest heale projekteerimis- ja ehitustavale. Vajaduse korral esitab kirjalikult argumenteeritud seisukoha. 3. Töötab välja arhitektuuri-, sisearhitektuuri- ja disainivõistluste võistlustingimused vastavalt võistluste korraldamise heale tavale. Osaleb sõltumatu professionaalina võistluste žürii töös. 4. Nõustab tellijat keerukamates sisearhitektuursetes ja vajaduse korral ka ehitusprojektide ruumiliste lahenduste koostamisel, pidades silmas avalikke huve ja üldisi väärtusi.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu.	
B.2.4 Sisearhitektuursete projektide koostamine ja juhtimine ning sisearhitektuurbüroo tegevuse juhtimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Korraldab ja juhib keerukamate sisearhitektuursete projektide koostamist. Osaleb koostöös projekti teiste osapooltega, saavutamaks parimat interjööri lahendust, pidades silmas tellija vajadusi ja arvestades tehnilisi ja majanduslikke võimalusi. 2. Selgitab ja tasakaalustab erinevate osapoolte huvid ja vajadused ruumilise lahenduse kaudu, arvestades seejuures olulisi asjaolusid (nt avalikud huvid, õigusaktid ja head tavad). 3. Juhib sisearhitektuuri projekteerimise tööühma tööd, seades eesmärgiks interjööri terviklahenduse kvaliteedi. 4. Selgitab ja tasakaalustab erinevate osapoolte huvid ja vajadused, arvestades olulisi asjaolusid (kasutajate ja tellija vajadused, avalikud huvid, õigusaktid ja head tavad). Pakub välja optimaalse lahenduse konkreetsetes olukorras.	

5. Planeerib ja korraldab sisearhitekti büroo tööd, luues loominguks sobiva töökeskkonna ja tagades vajalikud töövahendid. Kujundab büroo töötajatest koostöövalmis meeskonna. Haldab ja arendab lepingulisi suhteid, tagades büroo majandusliku võimekuse, järgides seejuures õiguslikku keskkonda ja sisearhitekti kutse-eetikat.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu.	
B.2.5 Töötamine kohalikes omavalitsustes, riigiasutustes või eriala õppejõuna kõrgemates õppeasutustes	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Koordineerib sisearhitektuursete ja projektide koostamist ning muude ruumilist arengut suunavate otsuste tegemist, eesmärgiga luua terviklik ja kvaliteetne interjöö. 2. Esindab kohalikku omavalitsust või riigiasutust sisearhitektuursete projektide ja ehitusprojektide ruumiliste lahenduste tellimisel, avaliku ruumi terviklikul arendamisel, hangete läbiviimisel ning arhitektuuri-, sisearhitektuuri- ja disainivõistluste korraldamisel. 3. Juhendab eriala praktilisi aineid, osaleb õppekava koostamisel ja viib läbi erialast teoreetilist õpet.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu.	
B.2.6 Läbirääkimine ja esindamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Mõistab osapoolte vajadusi ja leiab sobivad lahendused üleskerkinud sisulistele probleemidele. 2. Selgitab ja põhjendab sisearhitektuurset lahendust ja vastab üleskerkinud küsimustele mõistatavalt. Saab aru osapoolte vajadustest ning leiab mõistlikud ja tasakaalustatud lahendused kooskõlastamisel üleskerkinud sisulistele probleemidele.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.7 Volitatud sisearhitekt, tase 7 kutset läbiv kompetents	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Loob terviklikke ja tasakaalustatud ruumilisi lahendusi, seostades nende esteetilise ja tehnilise kvaliteedi ehitatud keskkonna ning kultuurilise ja ajaloolise kontekstiga. 2. Mõistab inimese suhet ehitatava keskkonnaga, funktsionaalseid seoseid vormi, interjööri ja hoone vahel. 3. Mõistab inimese suhet ruumilise ja esemelise keskkonnaga, projekteeritava suhet olemasoleva kontekstiga, mis vastab inimese ja ühiskonna vajadustele. 4. Mõistab ehituslikku projekteerimist, ehitamist ja ehitiste kasutamist kui ühtset protsessi, mis on eelduseks kvaliteetse ehitatud keskkonna loomisele. 5. Tunnetab valikuvõimaluste paljusust, katsetab, analüüsib ja hindab erinevaid ruumilisi lahendusi, teeb neist järeldusi ja valikuid, mis toetuvad loomingulisele, esteetilisele ja teoreetilisele alusele. 6. Mõistab funktsionaalseid seoseid ruumilises planeerimises ja arhitektuurses projekteerimises. 7. Tunneb ja rakendab erinevaid inseneriteadmisi tasemel, mis võimaldab püstitada ülesandeid projekti teiste osade koostajatele. 8. Kasutab projekteerimisel erialaspetsiifilisi töö- ja kommunikatsioonivahendeid (nt ftp, projektipank jms) ning projekteerimistarkvara. 9. Arvestab ehitatava keskkonna kasutajate vajadusi johtuvalt õiguslikust keskkonnast ning kvaliteedinõuete piires ressursside säästmist ja tõhusat kasutamist. 10. Mõistab sisearhitekti kutse ja eetika ning sisearhitekti ühiskondliku rolli olemust, arvestab sotsiaalsete teguritega ja järgib oma tegevuses kutse-eetika nõudeid. 11. Peab läbirääkimisi, kasutades selleks mitmesuguseid suhtlemistehnikaid. 12. Juhib kollektiivset sisearhitektuurset või ehitusprojekti koostamist kui terviktegevust, mis tagab loovad ja kvaliteetsed lahendused; 13. Valdab korrektset eesti keelt tasemel C1 ja erialast terminoloogiat.	
Teadmised:	

1. Interjöörü ja mööbli ajalugu.
2. Arhitektuuri ajalugu.
3. Kunsti- ja kultuuriajalugu.
4. Kultuuri- ja ruumisemiootika.
5. Arhitektoonika ja ruumikompositsiooni alused.
6. Hoonete tüpoloogia.
7. Mööbli projekteerimise ja tehnoloogia alused.
8. Ergonoomika alused.
9. Ehitusteaduste, -tehnikate ja -tehnoloogiate alused (sh akustika, valgustus jms).
10. Kutsealaga seonduv seadusandlus ja õigusaktid.
11. Majandus- ja ettevõtluskeskkonna toimimise alused.
12. Projekti- ja esitlusgraafika alused.
13. Meeskonnatöö juhtimise alused.
14. Erialane terminoloogia, argumenteerimine ja retoorika.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-19062017-1.7/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Aili Aasoja, Eesti Projektbüroode Liit Priit Põldme, Eesti Sisearhitektide Liit Eerik Olle, Linear Projekt OÜ Toivo Raidmets, Eesti Kunstiakadeemia Eero Jürgenson, Eesti Sisearhitektide Liit Taevo Gans, Stúdio GaDis AS Juta Lember, Eesti Sisearhitektide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	7
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.06.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	12.03.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2161 Ehitusarhitektid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Interior Architect, level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	